

Społeczności osadzone w mobilności: uchodźcy, migranci i turyści w Indiach. Ku niesedentarystycznej antropologii

Społeczności osadzone w mobilności: uchodźcy, migranci i turyści w Indiach. Ku niesedentarystycznej antropologii

Przydatne informacje

Nazwa Programu: FUGA

Źródło Finansowania: [Narodowe Centrum Nauki](#) [1]

Nr grantu: 2016/20/S/HS3/00085

Nr wewnętrzny UW: Gr-5319

Nr umowy: UMO-2016/20/S/HS3/00085

Kierownik grantu: dr Natalia Bloch

Wysokość dofinansowania: 465 185 PLN

Termin rozpoczęcia: 01-12-2016

Termin zakończenia: 30-11-2019

Mobilność ludzka i związana z nią wielokulturowość, pod wpływem tzw. kryzysu uchodźczego w Europie, znalazły się w centrum pełnej emocji debaty publicznej, w której co rusz przywoływane są rozmaite naukowe autorytety. Zjawiska te jednak są z reguły analizowane z osiedleczego i europocentrycznego punktu widzenia. Prezentowany projekt – realizowany w dwóch indyjskich wielokulturowych społecznościach, powstałych i funkcjonujących w następstwie mobilności – postuluje „umobilnienie” metodologii przez zakwestionowanie perspektywy, w której osiedleczość traktowana jest jako punkt odniesienia w badaniach nad kulturami i tożsamościami. Optyka sedentarystyczna sprawia bowiem, że ludzie przemieszczający się jawią się jako osoby „nie na miejscu”, które muszą zostać poddane ponownemu „zakorzenieniu”. Drugim ważnym elementem niniejszego projektu jest wyjście poza schematyczne myślenie o mobilności, prowadzące do postrzegania uchodźców i migrantów jako tych, którzy

forsuj? bramy sytej Pó?nocy, a turystów jako zamo?nych „odkrywców” egzotycznego, biednego Po?udnia. Badania prowadzone przy u?yciu niesedentarystycznej perspektywy w pozaeuropejskim kontek?cie pozwol? podda? konstruktywnej krytyce przyjmowane w Europie, cz?sto dogmatycznie, za?o?enia dotycz?ce takich idei, jak multikulturalizm, integracja czy asymilacja.

Dharamsala i Hampi – dwie niewielkie społeczności obj?te badaniami – dzieli odległo?? 2,5 tysiąca kilometrów, ale ??czy wiele. Obie powstały w nast?pstwie mobilności zaledwie kilkadziesiąt lat temu: pierwsza wskutek napływu uchodźców z Tybetu, druga za spraw? migrantów zmuszonych przez susz? do opuszczenia rodzinnych wiosek. Obie zmagają si? z kwestionowaniem prawa ich członków do zajmowanej ziemi i gro?b? wysiedle? (aktualnie realizowan? w Hampi). Obie przyciągają turystów: Dharamsala s?ynie z Dalajlamy i buddyzmu, i jest *de facto* obozem uchodźców, który sta? si? atrakcją turystyczną, podczas gdy Hampi to ?wi?te miejsce hinduizmu rozsławione przez hippisów i mark? ?wiatowego Dziedzictwa UNESCO. Niskobud?etowy ruch turystyczny, który stanowi g?ówne ?ródło utrzymania obu miejscowości, jest w dużej mierze „obs?ugiwany” przez stale napływających migrantów i uchodźców. W efekcie, społeczności Dharamsali i Hampi tworzą Tybetańscy (uchodźcy z Tybetu oraz potomkowie osiadłych w Indiach transgranicznych kupców i pielgrzymów), Nepalczycy (w tym potomkowie Gurkhów s?użących w kolonialnej armii), Rad?astachczy, Kaszmirczycy, nomadyczna kiedy? ludność Lambani czy pasterska grupa Gaddi, jak i przedstawiciele tzw. globalnej Pó?nocy. Wiele z tych osób wraz ze zmian? sezonów przemieszcza si? pomiędzy północ? a południem Indii, w tym pomiędzy Dharamsal? a Hampi.

Długookresowe etnograficzne badania terenowe realizowane w tak bardzo zróżnicowanych pod względem narodowym, etnicznym, społecznym, religijnym i językowym społecznościach stwarzają możliwości, by lepiej poznać mechanizmy koegzystencji ludzi w sytuacji płynnej wielokulturowości, gdy nie jest możliwe odwołanie si? do wspólnej przeszłości czy wielowiekowych związków z miejscem. Społeczności osadzone w mobilności, w których trudno określić, kto jest „tutejszy”, zmuszają nas do przewartościowania postrzegania procesów adaptacyjnych. Prowokują te? pytania, z kim b?d? z czym w obliczu takiej złożoności przybysz miałby si? integrować; co scala takie społeczności i jak kształtują si? w ich obr?bie wzajemne relacje (w?adzy, biznesowe, s?siedzkie, intymne); wreszcie, czy oraz na jakim tle dochodzi do konfliktów i jak s? one za?egnywane.

Prezentowane badania, dzięki zerwaniu z perspektyw? sedentarystyczną, pozwalają rzucić nowe światło na zagadnienia tożsamości narodowej i etnicznej, legitymizowania prawa do ziemi, (nie)możliwości współistnienia różnych kultur czy „naturalności” granic między ludźmi. S? również propozycją jednoczesnego spojrzenia na zjawiska uchodźstwa, migracji i turystyki, zwykle rozpatrywane przez badaczy odr?bnie i odmiennie warto?ciowane, choć zgodnie przeciwstawiane osiadłemu, nieruchomemu społeczeństwu przyjmującemu. W praktyce te różne formy ludzkiej mobilności cz?sto nakładają si? na siebie, a ich granice definicyjne s? płynne. Kaszmirski sprzedawca tybetańskiego rzemiosła wytwarzanego w Nepalu, który zbieg? do Dharamsali przed przemoc? polityczną w indyjskim Kaszmirze, jest bowiem jednocześnie migrantem zarobkowym i uchodźcą wewnętrznym. Nepalczyk prowadzący w?osk? restaurację w Hampi, który uciek? do Indii przed bied? i rekrutacją do maoistowskiej partyzantki, jest zarazem migrantem politycznym i ekonomicznym. Gdzie zatem przebiega granica między mobilnością dobrowolną a przymusową? A czy da si? tak? granic? wyznaczyć między czasem wolnym a pracą? Kim jest Kanadyjczyk, który przez kilka miesięcy pracuje jako wolontariusz w tybetańskiej organizacji pozarządowej – turyst? czy już migrantem? Jakie uzasadnienie ma rozróżnianie migracji krajowych od zagranicznych? Nepalczyk zatrudniony jako pomoc kuchenna w Dharamsali, znajduje si? w tym samym synkretycznym, buddyjsko-hinduskim obszarze kulturowym, z którego pochodzi, podczas gdy mużamanina z Rad?astanu handlująca biżuterią w ?wi?tym miejscu hinduizmu Hampi, dzieli od rodaków wyznanie, język i zwyczaje. Gdzie jest dom takiego Rad?astachczyka, który pi?? miesięcy w roku spędza w Hampi, a kolejne pi?? w Dharamsali? Płynność tych granic podważa uwa?ane za fundamentalne rozróżnienie osiedleńczości od mobilności, ludności rdzennej od napływowej czy „gospodarzy” od „gości”.

Source URL: <https://www.etnologia.uw.edu.pl/en/node/5063>

Links

[1] <https://www.ncn.gov.pl/>